

TOMASZ PUDŁOCKI, *Edward Hückel – zapomniany przyrodnik i dyrektor*, „Nasz Przemysł” 2017 nr 12 s. 41, portret

Wielu przyrodników związanych z Przemysłem prowadziło badania terenowe nad florą i fauną regionu, dokumentując naturalne piękno przyrody i dbając o to, by w jak najlepszym stanie została ona zachowana dla kolejnych pokoleń. Jednym z nich był nauczyciel Edward Hückel – postać dziś niemal zupełnie zapomniana, choć zasłużona dla rozwoju badań florystycznych i organizacji szkolnictwa średniego.

Urodził się on 6 IX 1830 r. w Głębowicach koło Wadowic, jako syn Antoniego, urzędnika gminnego i Urszuli z domu Sienczyna. Brak dokładnych danych na temat jego wykształcenia – na wszystkich etapach pobierał je we Lwowie. Po studiach pracował jako nauczyciel w Czerniowcach. Z dn. 14 VIII 1858 r. został przeniesiony do nowo otwartego Gimnazjum w Drohobycz. Przez rok w okresie 25 IX 1868 – 31 XII 1869 był profesorem w Gimnazjum w Przemysłu. Podczas pobytu nad Sanem miał założyć jedną z pierwszych w Galicji stacji meteorologicznych. Był też członkiem Rady Powiatowej. W okresie 1 I 1870 – 1874 był profesorem w Gimnazjum Franciszka Józefa we Lwowie. W okresie 1875–1879 był dyrektorem Szkoły Realnej w Stanisławowie. W 1876 r. był urlopowany ze względu na pracę w Namiestnictwie we Lwowie w charakterze radcy szkolnego i zastępcy inspektora szkół. Był wówczas, w latach 1874–1877 członkiem Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli i nauczycielek pospolitych szkół ludowych i wydziałowych we Lwowie. Następnie Hückel został mianowany dyrektorem nowego, powołanego dn. 1 IX 1879 r. IV Gimnazjum we

Lwowie – pierwszej pełnej szkoły średniej z polskim językiem nauczania utworzonej we Lwowie za czasów autonomicznych. Jak napisano po latach, był to człowiek „o ojcowskim sercu przy senatorskiej powadze”. Ciepło wspominał go też były uczeń – późniejsza sława polonistyki lwowskiej prof. Wilhelm Bruchnalski. Doświadczenie dyrektorskie i pedagogiczne Hückla władze postanowiły wykorzystać jednak inaczej niż do pracy z młodzieżą. Już 18 XII 1884 powołano go na stanowisko krajowego inspektora szkół średnich. Z dn. 30 IV 1889 r., na własną prośbę został przeniesiony na emeryturę.

Pozostawił po sobie interesujący dorobek, głównie z florystyki. W pracach florystycznych zawarł opisy niektórych szczytów Karpat Wschodnich i porastającej je roślinności, a także opisy formacji roślinnych; podał wiele stanowisk gatunków roślin naczyniowych, często są to jedne z pierwszych notowań dla środkowej i wschodniej Galicji. Prace te powstały w wyniku kontaktów naukowych z Franciszkiem Herbichem (1791–1865), botanikiem i lekarzem wojskowym, inicjatorem założenia Komisji Fizjograficznej w Krakowie oraz z prof. Antonim Rehmanem (1840–1917), botanikiem z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Hückel publikował w czasopiśmie „Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft in Wien” („Rozprawy Towarzystwa Zoologiczno-Botanicznego w Wiedniu”): rozprawki tam drukowane wyszły też osobnym drukiem: *Botanische Ausflüge. Karpathen des Styres und Samborer Kreises in Galizien* (Wien 1866) oraz *Über die Flora der Umgegend von Drohobycz in Galizien. Ein pflanzenphysiognomischer Versuch mit einer Karte der Umgegend von Drohobycz* (Wien 1866). Ponadto opublikował:

Tablica oryktognostyczna wedle Fellöckera z porównaniem Naumana i Zeisznera (Przemyśl 1868), oraz *Wycieczka botaniczna w Karpaty stryjskie do źródeł Świcy* (w: „Sprawozdaniach Komisji Fizjograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie za rok 1867” i jako osobna odbitka Kraków 1868). Ogłosił drukiem *Rys pedagogiki* (Lwów 1868). Był autorem podręcznika *Botanika dla szkół niższych gimnazjalnych i realnych* (Kraków 1870, wyd. 2. Lwów 1876, wyd. 3 Lwów 1881). O ile jego pierwsze wydanie spotkało się z życzliwym przyjęciem, tak skrócona wersja zaprezentowana w drugim wydaniu została mocno skrytykowana. Po nominacji dyrektorskiej Hückel nie kontynuował badań.

Za swoje osiągnięcia naukowe został wybrany w 1864 r. współpracownikiem Towarzystwa Zoologiczno-Botanicznego w Wiedniu, w latach 1866–1872 – członkiem Komisji Fizjograficznej Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, a po przekształceniu się TNK w Akademię Umiejętności – współpracownikiem jej Komisji Fizjograficznej do śmierci.

Z małżeństwa z Marią Franciszką z domu Buresch (ślub 28 VIII 1868 w Drohobyczu) doczekał się dwóch synów Władysława (urzędnika w Prokuraturii Skarbowej we Lwowie) i Juliana (początkowo asystenta w Zakładzie Chemii Lekarskiej Uniwersytetu Lwowskiego, a następnie lekarza wojskowego i majora Wojska Polskiego) oraz dwóch córek: Felicji Kilianowej i przedwcześnie zmarłej Stanisławy. Zmarł 30 IX 1896 r. we Lwowie. Pochowany został na Cmentarzu Łyczakowskim.

P.S. Autor dziękuje Panu Krzysztofowi Huecklowi za pomoc i udostępnienie materiałów.